

Čtete v čísle

- Do předsezónové diskuse (III.) - str. 2
- O čem je kolektivní spor v Nové hutě? - str. 3

INFORMACE Z ENERGETIKY - STR. 4:

- Perspektiva elektroenergetiky z pohledu státní energetické koncepce
- Evropská politika zaměstnanosti

PŘÍLOHA - STR. 1 AŽ IV:

- Poradny na práni
- Nemocenské pojištění po reformě (II.)

Vzteklna, plačí chřípka, nemoc šílených krav... Možná, že se přístě sejdem na veterině, jo!

PROTIPRÁVNÍ VYJEDNÁNÍ OSHŽ

KE PŘEDSEDNICTVU OS KOVO A KOLEKTIVNÍMU SPORU V HUTNICTVÍ

Předsednictvo OS KOVO, které zasedalo 4. - 5. února v Ostravě, se zabývalo kritickou situací na severní Moravě (materiál na toto téma redakce přinese příště) a kolektivním sporem v hutnictví, který se nejvíce týká právě tohoto regionu. V této souvislosti předsednictvo schválilo prohlášení ke kolektivnímu vyjednávání mezi OS KOVO a Odvětvovým svazem hutnictví železa (OSHZ), které níže otiiskujeme. Upozorňuje se v něm na to, že OSHZ zvažným způsobem porušuje právní předpisy, zastíráje a odmítá s OS KOVO kolektivně vyjednávat.

Odborový svaz KOVO, jako smluvní strana platně uzavřené kolektivní smlouvy vyššího stupně pro rok 2003, zasílá dne 30. 6. 2003 písemný návrh kolektivní smlouvy vyššího stupně pro rok 2004 Odvětvovému svazu hutnictví železa (OSHZ), jako druhé smluvní straně této kolektivní smlouvy. Tímto dnem bylo zahájeno mezi uvedenými smluvními stranami kolektivní vyjednávání ve smyslu ustanovení § 8 odst. 1 zákona č. 2/1991 Sb., o kolektivním vyjednávání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o kolektivním vyjednávání). Dopisem ze dne 21. 7. 2003 OSHZ sdělil, že kolektivní smlouvu vyššího stupně pro rok 2004 nebude dojednávati, protože k tomu od svých členů nedostal mandát. Přes mnohé písemné i osobní pokusy představitelů Odborového svazu KOVO odmítá OSHZ do dnešního dne postupovat podle zákona o kolektivním vyjednávání a jednat o uzavření kolektivní smlouvy vyššího stupně.

(Pokračování na str. 2)

VTRW-DAS Dačice vloni vyrobili 6 miliónů kusů ventilů do aut

V DAČICÍCH PŘED AKCÍ KULOVÝ BLESK

Radost z rozhodnutí vrcholového vedení TRW

Kdo přijede do jihočeských Dačic s přáním nalézt tu něco mimořádného, spatřímy se mu dvě možnosti. Před kostelem spatří ojedinelý památník na počest první cukrovky světa, která byla v tomto městě vyrobena v roce 1843, a na okraji Dačic, v areálu strojírenského podniku TRW-DAS, najde raritu roku 2004. Firma bude totiž v nadcházejících měsících shánět na 280 dělníků od černého řemesla a 28 režijních a THP. Co se to událo v roztoku na pokračování, o kterém se stále říká, že se zde kde chlebu píkusuje kamení? To vysvětluje naše redakční reportáž - ovšem popořádku.

Karel Krájiček

Dnešní výrobní a správní objekty a. s. TRW-DAS se začaly stavět v roce 1960 a v roce 1965 v nich byla zahájena výroba komponentů pro automobilový průmysl - převážně manuální řízení, sloupky řízení a později i motorové ventily. Těžko však na první pohled uvěřit, že se tu už vyrábí plitých 40 let. Budovy jsou nově omítnuté, interiéry, včetně sociálních zákoutí, vybavené na současné úrovni a z podlah, jak se říká, je se mohlo jít i v době zimních plískanek.

„Dobře, že jsme se nechali koupit“

Tento výrok ředitele dačické továrny ing. Miloše Veselého, které se ujal jejich oteví v roce 1990, může znít poněkud jidásky, ale má své racionální pozadí. Když se tehdy při probíhající privatizaci v managementu zvažovalo, s kterými akcionáři má DAS spojiti svůj budoucí osud, padla volba na mezinárodní společnost TRW se sídlem poblíž amerického Detroitu, mající silné postavení na mezinárodním trhu. „Bylo nám totiž jasné, že proniknout s našimi auty na světový trh sami a udržet se na něm je pouze zbožné přání na hony vzdálené od reality. Tato říze nebyla sice bezbolestná, protože jsme museli naš tehdejší stav 1250 pracovníků snížit na současných 800, ale dnes už dodáváme 95 procent všekere produkce nejvýznamnějším světovým automobil-

kám. Například motorových ventilů jsme loni vyrobili a prodali na šest miliónů. Tak jako v minulosti vyrábíme i sloupky volantů a řízení, ale našim klíčovým programem se stále více stávají kulové klouby pro řízení, anebo podvozky a vodící táhla. Dosud jsou v Evropě pouze dva TRW závody, kde se vyrábějí kulové klouby, a to u nás a v Schalke, což je čtvrt Gelsenkirchenu v Severním Porýní-Westfalii, jenže to již zakrátko nebude pravda,“ říká ing. Veselý s pýchou.

Reportáž jako na objednávku

Podle vzájemné dohody jsme přijeli do Dačic za účelem reportáže v úterý 27. ledna, aniž bychom očekávali, že se zrovna trefíme do výroby důležitých událostí. Ale hned po několika úvodních větách nám ředitel Veselý jako aktuální předal k nahlédnutí dopis vedení společnosti TRW z 23. ledna, tedy čtyři dny „starý“, s překvapivým obsahem hlásajícím převratnou změnu. V dopise je management TRW v Dačicích oznamováno rozhodnutí, že se výroba kulových kloubů v Schalke letos na podzim ruší a koncem roku 2005 bude soustředěna převážně z ekonomických důvodů do Dačic. Zde je třeba vytvořit novou výrobní plochu o rozloze 7000 metrů čtverečních a přemístit na ni ze Schalke 170 strojů v 50 linkách. A v neposlední řadě je třeba pro tuto rozšířenou výrobu získat v Dačicích a okolí v průběhu roku 280 dělníků a necelých 30 režijních a TH pracovníků.

(Pokračování na str. 3)

MOJE VIZE OS KOVO PO SJEZDU 2005

Do předsjezdové diskuse (III.)

V rámci předsjezdové diskuse uvěřujeme na pokračování příspěvek J. Hanáka: **Moje vize OS KOVO po sjezdu 2005.** Autor rozebírá 11 klíčových „hesel“ týkajících se působení OS KOVO - jak podle jeho názoru v současnosti svaz funguje a jak by fungovat měl. Minule jsme otiskli rozbor hesla PENÍZE, dnes ZODPOVĚDNOST.

2. ZODPOVĚDNOST

a) Zodpovědnost předsedů VZO

● Oficiálně jsou předsedové VZO (ale i jiní funkcionáři OS KOVO) zodpovědní před zákony ČR (EU), dále členských základně, výboru ZO a svému svědomí.

● Ve skutečnosti to je velmi individuální, v průměru velmi slabé. Členská základna toho mnoho neví a moc se ani nezajímá. Jde i, respektive především, o obyčejnou lidskou odvalu jmenovitě něco konkrétního navrhnout a prosazovat. VZO jsou na tom přirozeně lépe, ale projevy zodpovědnosti? Takových sláva. Kolik bylo od roku 1990 oddělených předsedů VZO z funkce? Nevím, ale myslím, že minimum. To jsme takoví kadeti? Nejsme! Takže tento kontrolní mechanismus funguje v průměru velmi slabě. Co s tím?

● VZO a členská základna dál musí být těmi hlavními hodnotiteli a exekutory. Měla by se však v tomto zvýšit role svazu jako takového, který by měl mít možnost „vstupu“ do ZO ve smyslu odborných prověrek s doporučujícími stanovisky pro VZO. Co mám na mysli: 1. vedení jakési osobní pracovní karty předsedy VZO (vzdělání a vzdělávací, účast na akcích OS KOVO - demonstrace, řešení problémy, odevzdávání dokumentů svazu - mzdové výkazy, výkazy ZO, výstisk kolektivní smlouvy...), 2. kontroly od profesionální svazu i ZO, vydávajících zprávy a doporučení příslušnému VZO (hospodaření a účinnost, efektivita vynaládných peněz, stav základních dokumentů, dozorování dokumentů OS KOVO, chyby v kolektivní smlouvě...), 3. péče o BOŽP, 4. excesy zástupce ZO (ABCE) v orgánech OS KOVO (alkohol, absence, pasivita).

Obecně jde o to, aby se zlepšila průměrná úroveň - kvalita práce funkcionářů ZO, obecně ZO jako takových. **Bez kvalifikovaných a opakovaných kontrol to prostě nelze.** Někdě v tom jistě vidí návrat „ÚRO“ a může se cítit dotčen. Současná bezbřehá „nezavislost“ ZO mu vyhovuje. ÚRO to, ale mě, nebude tím. Ze výsledky kontrol od OS KOVO budou doporučující. Svaz ale musí mít právo

a povinnost je dělat. Velký problém je v tom, že ti kontrolovaní budou zároveň hodnotiteli kontrolů. Kontrolovaný předseda VZO může „vyskokovat“ na hodnotitele (zástupce OS KOVO) jakožto člen Rady OS KOVO. Jednak Rada by měla vypadat jinak než dnes (JAK?) a jednak se nedá nic dělat. Lepší úroveň žádá i více kontrol (jistě že především kvalitní lidi) a tedy více „světla“ do činnosti ZO. To se **neobejde bez odváhových profíků.** Bez nich nám nepomohou sešlejší „dokumenty“ OS KOVO.

Zdravíme až v květnu. To už budeme moct hodnotit zodpovědnost na Evropskou unii...

b) Zodpovědnost výkonného vedení a aparátu OS KOVO

● Činnost výkonného vedení a aparátu OS KOVO by měla především v oblasti hospodaření podléhat **profesionálnímu auditům vnějších specializovaných firem.** Mezinárodní činnost OS KOVO - účast představitelů na zahraničních akcích by měla být kontrolována **povinností ročních zpráv** typu „kde a proč jsem byli, kolik to stálo pokladnu svazu, ale hlavně (!) co konkrétního to OS KOVO přineslo“. „Vyslanci“ OS KOVO by měli být hodnoceni i za kvalitu těchto zpráv. „Vykecávání“ obecné zprávy by měly znamenat velké mínus pro hodnocení takového vyslance. Předseda svazu by měl mít povinnost zpracovat jednou ročně „zprávu o stavu Unie“ (OS

KOVO) s tím, že ji musí obdržet každá ZO. Opět s požadavkem stručnosti, srozumitelnosti, konkrétnosti, adresnosti a s doporučujícími (zdůvodněnými) stanovisky předsedy „kam směřuje svaz, co mu hrozí, co je dobré a co špatné“.

● Jsem pro radikální odchody „neúspěšných“. Nedávno byl odvolán z funkce obecní (ekonomický) ředitel firmy Lewi Stroud, protože tato firma neměla dlouhodobě pozitivní výsledky. Jistě že jeho nadřazení čimlí rozhodnutí, která ovlivňovala ta jeho, ale on je měl přesvědčit a dokázat úspěšnost svých variant. Nedokázal a šel! A co pokladník (a předseda) OS KOVO?

c) Zodpovědnost mandátníků

● Kvalita a zodpovědnost velmi souvisí i s problémem „neuvolněných“ předsedů ZO. Obecně platí, že „uvolnění“ předseda není automaticky dobrý předseda a naopak „neuvolněný“ je by musel být špatný. Obecně ale také platí, že je **větší předpoklad kvality v případě „uvolněných“.** Hlavní problém je samozřejmě v penzích, ale může být také v „socialistickém“ přístupu k odborům. Tím myslím tlak členů na používání rozpočtu v oblastech „ROHPenize“ (sportiky, večírky, zájezdy, rekreace, kolekcce...). Už jsem napsal, má-li ZO na obou, tj. na „ROHPenize“ i na „KOVOpenize“, necht' vynaládná obou, ale uvolněn prioritu musí být „KOVOpenize“ (mzda uvolněného předsedy, školení, PC, cestovné atd.). Opět zde přichází kontrolní role OS KOVO (tedy ta snad budoucím).

d) „Uvolnění“ versus „neuvolnění“

● Kvalita a zodpovědnost velmi souvisí i s problémem „neuvolněných“ předsedů ZO. Obecně platí, že „uvolnění“ předseda není automaticky dobrý předseda a naopak „neuvolněný“ je by musel být špatný. Obecně ale také platí, že je **větší předpoklad kvality v případě „uvolněných“.** Hlavní problém je samozřejmě v penzích, ale může být také v „socialistickém“ přístupu k odborům. Tím myslím tlak členů na používání rozpočtu v oblastech „ROHPenize“ (sportiky, večírky, zájezdy, rekreace, kolekcce...). Už jsem napsal, má-li ZO na obou, tj. na „ROHPenize“ i na „KOVOpenize“, necht' vynaládná obou, ale uvolněn prioritu musí být „KOVOpenize“ (mzda uvolněného předsedy, školení, PC, cestovné atd.). Opět zde přichází kontrolní role OS KOVO (tedy ta snad budoucím).

Je jasné, že to navštíví mnohé dnešní „ROHodorbaté“. Budou hrozit vystoupením z OS KOVO, či dokonce z odboru jako takových. Je třeba s nimi hovořit. Je třeba hovořit - **oslovit především řadové členy** („žábu na prameni“ může být jen samotný předseda). Pokud to nepomůže, tak ať odejdou. Počet je velmi důležitý, ale zrovna tak důležitá je **kvalita.** Ta je **z hlediska budoucnosti důležitější.**

JIRÍ HANÁK,

1. ZO OS KOVO Mohelka
(Pokračování příště)

PROTIPRÁVNÍ JEDNÁNÍ OSHŽ

(Dokončení ze str. 1.)

Na základě tohoto protiprávního jednání Odvětvového svazu hutnictví železa, a protože OSHŽ odmítl podat souhlas se osobě zprostředkovateli, který by navrhla smluvním stranám způsob řešení jejich sporu, Odborový svaz KOVO požádal ve smyslu zákona o kolektivním vyjednávání, aby zprostředkovatele pro tento spor určil Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR.

Takto určený zprostředkovatel sice vyslovil názor, že z formálních důvodů není oprávněn takový spor řešit, nicméně ve svém sdělení smluvním stranám konstatoval, že podle jeho názoru OSHŽ není oprávněn odmítnout vyjednat s Odborovým svazem KOVO o uzavření kolektivní smlouvy vyššího stupně pro rok 2004 a tím, že tak činí, zá-

vážným způsobem porušuje právní předpisy, zejména zákon o kolektivním vyjednávání. Dále zprostředkovateli OSHŽ doporučil neprohlásit písemně odpověď na návrh Odborového svazu KOVO ze dne 30. 6. 2003 na uzavření kolektivní smlouvy vyššího stupně pro rok 2004 a v odpovědi se vyjádřit k těm částem návrhu, které nebyly přijaty.

Na základě tohoto sdělení zprostředkovatele se Odborový svaz KOVO opětovně pokusil jednat s OSHŽ o uzavření předmětné kolektivní smlouvy. Ani tehdy však k plnění ustanovení zákona o kolektivním vyjednávání ze strany OSHŽ nedošlo.

Odborový svaz KOVO sice nesdílí názor zprostředkovatele, že není oprávněn řešit uvedený spor, ale přesto se ztotožňuje se zprostředkovatelem v jeho názorech na porušování právních předpisů, zejména zákona o kolektivním vyjednávání, ze strany OSHŽ.

Placené inzerce

DIVADLA A MUZIKÁLY

* NABÍDKA VSTUPENEK *

Muzikály: Excalibur, Bídníci, Rebelové, Galileo, Popelka.

Divadla: Fidloučková, U hasičů, J. Grossmanna, Bez zábradlí, Hudební divadlo Karlin v Kongresovém centru, zlevněná dopolední představení pro školy.

Pro vše kulturní zařízení nabídneme hostování některých souborů.

Mínimální objednávka 10 vstupenek. Zájemcům posleme bližší informace. Pražská herecká společnost, Benešovská 32, 101 00 Praha 10
Telefon: 271 732 341, fax: 272 730 323

PORADNY NA PŘÁNÍ

Rady zákazníkům-spotřebitelům

Je, či není Aquapol podvod?

JUDr. VLADIMÍRA BRÁDLOVÁ, vrchní rada České obchodní inspekce

Před několika lety jsem koupil rodinný domek, který, jak se brzy ukázalo, trpí značnou vlhkostí. Zajimal jsem se o možná řešení a nakonec jsem se rozhodl pro výrobek Aquapol. Ten prý dosahuje odvlhčení objektu, v němž je umístěn, asi do tří let. Po nainstalování tohoto výrobku (podobá se lustru) přijížděl pravidelně pracovník firmy Aquapol vždy po půl roce, měřil stupeň vlhkosti na svých přístrojích a údaje zapisoval do tabulky. Dle těchto měření došlo po třech letech opravdu k výraznému poklesu vlhkosti zdiva na přijatelnou úroveň. V tomto období jsem však objekt začal obývat, a tudíž i větrat, vytápět, a udělal jsem další dílčí stavební zásahy směřující ke snížení vlhkosti. Nyní jsem se dověděl, že v televizi proběhl pořad o Aquapolu, který jej lidově řečeno „rozcupoval“. Vystupoval tam i jakýsi odborník, který se zmíněnému výrobku vysmál a tvrdil, že naprosto nemůže nic ovlivnit. Vzhledem ke značné vysoké ceně Aquapolu by mne zajímalo, zda se mohu obrátit na nějaký úřad, který by odpovědně zhodnotil, zda se opravdu nejedná o podvod. Na základě takového případného posudku bych pak chtěl vymáhat vrácení peněz soudní cestou.

M. B., Tursko

V současné době nejsem schopna dát jednoznačnou odpověď, zda se jedná o podvod, či nikoli. A myslím, že nejen já. Posudte sami:

Společnost, která výrobek Aquapol dováží a uvádí na trh ČR, charakterizovala na internetu vlastnosti výrobku následujícím způsobem: „...instalace jednoho nebo více speciálních přístrojů v prohlédém objektu zajišťuje superslabá magnetická pole stlačování vlhkosti v kapilárním systému zdiva směrem dolů (viz princip magnetokineze). Přístroje takto provedou vysušování, nadále sucho udržují a tím vlastně plní funkci horizontální hydroizolace.“

Jinak řečeno, jedná se o zařízení, o kterém společnost uvádí, že pracuje na principu tzv. magnetokineze, a to bez připojení k energetickému zdroji (příjímá tzv. vesmírnou energii). Zařízení vysílá velmi slabé, pravotočivé polarizované pole, podobné magnetickému, které ve zdivu způsobuje, že přitažlivé síly mezi molekulami vody a molekulami stavebního materiálu jsou oslabeny a voda putuje vlastní vahou (gravitační silou) směrem k zemskému povrchu do podzákladů a zdivo vysychá.

Průměrná doba vysychání je dle společnosti cca 1,5 - 2 roky v závislosti na konkrétních podmínkách. Předpokládaná životnost přístroje je 70 - 150 let, minimální životnost udávaná výrobcem je 20 let. Pro kontrolu průběhu vysychání provádí společnost po instalaci zařízení pravidelné měření vlhkosti (po 6 měsících) ze vzorku zdiva, odebraného vždy na totožném místě. Měření provádí pracovník společnosti a výsledky zapisuje do příslušné tabulky.

Společnost ve svých referencích uvádí, že vysušování systémem Aquapol provádí v ČR od roku 1990, zařízení aplikovala již téměř u 1300 objektů (školy, rodinné domy, historické stavby...), na systémem byl vystaven evropské, v Evropě byl systém Aquapol mnohokrát významně oceněn. Tolik tvrzení společnosti.

Odborníci z Akademie věd ČR, ČVUT i Vědeckotechnické společnosti pro sanaci staveb a péči o památky však na funkčnost a účinnost zařízení pohlížejí spíše skepticky. Sama společnost Aquapol uvádí, že vlastní funkce přístroje je za současného stavu poznání neměřitelná. Přístroj pracuje na principu, který není v ČR odborně veřejnosti znám, není dostupnými přístroji měřitelný a je předmětem patentové ochrany. Odbor přístroje se odmítl k přístroji i jeho funkci vyjádřit s tím, že se jedná o obchodní tajemství.

Účinnost zařízení nelze odvodit ani od výsledků pravidelného měření vlhkosti zdiva, které společnost provádí, a to jednak proto, že měření provádí pracovník společnosti, a nelze proto vyloučit „podjatost“ tohoto měření, ale zejména proto, že instalaci zařízení vždy na objektu provádějí ještě další opatření (instalace vytápění, změna užívání objektu apod.), která sama o sobě mohou dosáhnout částečného odvlhčení.

Vzhledem k tomu, že účinnost metody vysušování zdiva na principu magnetokineze nebyla věrohodně doložena a v praxi na objektech dlouhodobě ověřena, nebyla tato metoda ani zařazena do ČSN P 73 0610 - Hydroizolace staveb - Sanace vlhkého zdiva - Základní ustanovení.

Pokud bychom připustili, že zařízení pracuje na dosud nepoznaném (tajném) fyzikálním principu a skutečně způsobuje rozbití molekulárních vazeb vody v libovolném hloubkovém dosahu, bylo by na místě se zamyslet nad zdravotní nezávadností tohoto zařízení, neboť lidské tělo je z mnoha procent založeno právě na molekulárních vodních vazbách.

Jak sami vidíte, není zatím možno prokázat (změřit) účinnost zařízení, nelze ji však ani jednoznačně popřít. Pravdou je, že v současné době je se společností vedeno správní řízení pro porušení příslušného ustanovení zákona o ochraně spotřebitele (klamání spotřebitele), rozhodnutí příslušných orgánů však není dosud v právní moci a dá se předpokládat, že ve věci proběhne soudní řízení.

Nad otázkou v bydlení

Jaké je právo vnuka, který nebydlel spolu s nájemcem?

MILAN TARABA, místopředseda Sdružení nájemníků ČR

Do bytu v našem domě se v domě, kdy byl jeho nájemník již asi dva měsíce v domově důchodců, nastěhoval jeho vnuk. Ten po smrti svého dědy - nájemníka nyní uplatňuje nárok na byt. Má na to právo? L. B., Třebíč

Při přechodech nájmu může někdy docházet i ke spekulacím a postupu v rozporu se zákonem. Pronajímatel se může obrátit na místně příslušný soud žalobou na vyklizení bytu, po-

kuď se domnívá, že zákonné podmínky pro přechod nájmu nebyly naplněny. V pospaném případě je musel vnuk prokázat, že se svým dědem žil ve společné domácnosti.

Zdravotní koutek - lékařka

Proč je vnuk stále nemocný?

MUDr. MARIE RASIGLOVÁ

Můj malý vnouček je stále nemocný, trápí ho hlavně záněty středního ucha. Opakovaně mu uši píchali, naposledy před rokem. V září šel poprvé do školy a hned za 14 dní na to dostal velkou rýmu, která tak jako obvykle skončila na antibiotikách. Jen tak tak se vyhnul píchání uší. Jeho matka má cukrovku, a tak se bojím, jestli ji nezácná mít také. Děsí mě, kolik antibiotik už za svůj krátký život spolykal, dostal z nich i průjem. Myslím, že to není zdravé, ale nevím, co proti tomu podniknout. Myslíte si, že vnuk z těch nemocí vyroste?

A. K., Praha

Zánět středního ucha je časté onemocnění dětského věku. V dospělosti se vyskytuje zřídka, pak má však obvykle těžší průběh. Dospělí takto postižení zpravidla neuvádějí, že by v dětství měli se záněty středního ucha problémy.

Typicky se zánět středního ucha objevuje v návaznosti na rýmu nebo bolesti v krku, obvykle je provázen teplotami, někdy může probíhat i bez teplot.

Diabetici mají sklon k infekčním onemocněním se závažnějším průběhem, zvláště těžší diabetes nebo ti, kteří cukrovku nemají zcela v pořádku (čili obvykle nedrží dietu, někdy i vynechávají lék), mohou mít s infekcemi a hnisáním velké potíže. Dá se tak očekávat, že i zánět středního ucha může mít u diabetika každého věku těžší průběh. A cukrovka může propuknout i u takto malého dítěte. Pokud je jeden z rodičů diabetik, je dosti značná šance, až i 50procentní, že některé z dětí cukrovku během svého života dostane. V dětském věku se však cukrovka projevuje velmi nápadnými, všeobecně známými, typickými potížemi. Dítě začne

nápadně hodně pít a hodně močit a toho si okolí záhy všimne.

Při užívání jakéhokoliv antibiotika se může objevit průjem, častěji se vyskytuje, pokud se antibiotika během jedné nemoci užívají déle, například pokud nezaberou jedny, nasadí se od druhého dne jiný druh. Nebo během půl roka se nasadí antibiotika na různé potíže krátce po sobě. Proto je dobré po dobrání každé antibiotické léčebné kúry pít hodně kefiru nebo jíst jogurty s laktobacilem nebo zakoupit v lékárně nějaký prostředek pro oživení a normalizaci střevní flóry, čili osídlení střeva těmi správnými bakteriemi. Lidé, kteří mají takto ošetřené střeva, jsou k propuknutí průjmu během léčby antibiotiky méně náchylní.

Předpověď nebo odhadnout, jaké nemoci bude mít v dospělosti váš vnouček, je dosti obtížné. Záněty středního ucha jsou typické pro děti, a tak je velmi pravděpodobné, že v dospělosti vašeho vnoučka trápí nebudou, také zaživací trakt dospělých je odolnější vůči škodlivinám, i když po antibiotikách mohou mít průjem i dospělí. Naopak s přibývajícím věkem přibývá mezi stejně starými lidmi počet diabetiků. Děti diabetiků jsou cukrovkou více ohroženi než jejich vrstevníci, kteří diabetika v rodině nemají.

Zdravotní koutek - léčitelka

Proč mi nadměrně padají vlasy?

YVETA KNOBLOCHOVÁ

Již několik let mne trápí nadměrné vypadávání vlasů. Přitom jsem za tu dobu prošla mnohými lékařskými kontrolami a vyšetřeními, ale mnoho se toho na mém problému nezměnilo, řekla bych. Že naopak. Dostala jsem množství různých přípravků, které jsem poctivě užívala jak vnitřně, tak si je i vtírala do vlasů, ale výsledek je stále nulový. Spíše se mi z nich zhoršilo zdraví, především trávení. Nepomohly mi ani koupele v kopřivovém vývaru. Mé povolání je takové, že si nemůžu dovolit být bez vlasů, z čehož mám velkou obavu. Pokud se něco nezmění k lepšímu, počítám, že budu muset nosit paruku. Dokážete mi poradit, jestli se dá ještě na mém stavu něco zlepšit? Pomůže-li to k něčemu, dávám k dispozici své plné národné (R. M., narozená 9. 10. 1972 v 8,30 hod. v Praze).

R. M., Praha

Vážená paní, tímto problémem netrpíte pouze vy, ale v posledních letech se stává černou mýrou mnoha žen i mužů. Prvním předpokladem pro vypadávání vlasů je silný stres, který člověka provází každodenním rituálem života, dále je to neuspokojivá strava s malým množstvím vitamínů, takže tělo, aby mohlo zdárně přežít, si vybírá ze svých zásob tam, kde to není nezbytné nutné, ve vašem případě z výživy vlasů.

Z vašeho dopisu však vyplývá, že chyba pravděpodobně v přísunu vitamínů a minerálů nebude. Proto jsem ráda, že jste zaslala i datum narození s časem a místem a já se mohla podívat do vašeho horoskopu a začít hledat příčinu vašich problémů. A je jich zde několik. Ascendent máte ve znamení Štíra a je s Lunou v konjunkci, což způsobuje nedostatek hormonů a následně i problémy se štítnou žlázou a nedostatečnou činností či oslabení nadledvinek. Tento orgán v těle vám ještě reprodukuje hormony tak, jak by tomu mělo být, a při takovém stavu dochází k řidnutí vlasů nebo k jejich silnému zeslabení a lámavosti. Také vaše ledviny nejsou úplně v pořádku. Podle čínské medicíny jsou ledviny orgánem, který má vliv na hustotu a kvalitu vlasů a také stav pokožky. Máte-li pokožku suchou a citlivou, doporučuji se na prvním místě věnovat ledvinám i nad-

ledvinkám, i když klinicky nemusí být žádná choroba či poškození zjištěno. Přifadím-li k tomu ještě stres, ve kterých v rámci svého života trvale žijete, řekla bych, že problém se odhalí v plné nahotě. Doporučuji vám při ošetřování vlasů a hlavně pokožky hlavy postupovat následujícím způsobem:

Zprvu každý den, později každý třetí den, si udělejte zábal ohřátým mandlovým olejem, pak si hlavu umyjte jemným dětským šampónem a nakonec vše spláchněte kopřivovým nálevem. Vlasy nepropírejte v ručnku, ale spíše je nechte do ručnku vsáknout. Každopádně je neřetujte, narušila by se jejich struktura. Zároveň vnechte různé mastičky, speciální šampóny a jiné kosmetické přípravky na vlasy. Pro posílení činnosti ledvin a nadledvinek a zároveň i úpravu činnosti štítné žlázy doporučuji pití bylinný čaj složený z 5 dílů listů brýzy, 5 dílů kopřivy, 5 dílů febričku, 5 dílů kontryhele, 5 dílů přesličky, 3 dílů tymiánu, 5 dílů kořene lopuchu, 3 dílů puškvorce, 2 dílů pýru a 5 dílů macešky. Tuto směs dobře promíchejte a pak i čárovou lžičku dejte vařit po dobu tří minut ve čtírti litru vody. Čaj po uvaření nechte vystydnout a píte jej jako volný dvakrát denně po jednom šálku asi 20 minut před jídlem. Věřím, že po nějaké době začne váš vlasový porost houstnout a vlasy slítn, protože vlasové cibulky dosud nejsou odumřelé, pouze zeslabené.

NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ PO REFORMĚ VEŘEJNÝCH ROZPOČTŮ (II.)

JUDr. ZDENĚK HÁJEK, poradce ČMKOS pro sociální zabezpečení

(Pokračování z č. 4)

Stanovisko ČMKOS

ČMKOS s tak výrazným snížením dávek nesouhlasila. Vypracovala pozměňovací návrhy ke zmírnění dopadů těchto opatření na zaměstnance. ČMKOS požadovala zachování procentní sazby za první dny nemoci ve výši 50 %, a pokud by mělo být přijato další moratorium na zvyšování redukčních hranic, pak pouze na jeden rok, a nikoliv na dva roky. Šlo o vstřícný návrh ČMKOS, neboť by se dávky od ledna 2004 vypočítávaly ze sníženého vyměřovacího základu a z delšího rozhodného období 12 měsíců. Znamenalo to, že by i při zachování nemocenského v prvních třech dnech pracovní neschopnosti ve výši 50 % došlo k úsporám na nemocenském a ke snížení jeho „finanční výhodnosti“. Z hlediska ztráty náhrady příjmu zaměstnanců v době jejich pracovní neschopnosti by se však jednalo o výrazně méně restriktivní opatření, než prosazovala vláda. Vláda a parlament v současném složení však nebyly ochotny a schopny tyto návrhy podpořit.

Maximální denní vyměřovací základ pro výpočet nemocenského

* do 31. 12. 2003:

Pro výpočet nemocenského dávek při ošetřování člena rodiny se denní vyměřovací základ (DVZ) „před reformou“ stanovil tak, že 480 Kč se započítalo plně, tedy 100 %, a z částky od 481 Kč do 690 Kč 60 %, s tím, že k částce nad 690 Kč se nepřihlíželo. Maximální denní vyměřovací základ pro výpočet nemocenského, jímž je dána i maximální výše nemocenského, tak činil (od 1. 1. 2002) 606 Kč (690 Kč - 480 Kč = 210 Kč... 60 % z 210 Kč = 126 Kč... 480 Kč + 126 Kč = 606 Kč).

* od 1. 1. 2004:

Od ledna 2004 „platí“ pro prvních 14 kalendářních dnů pracovní neschopnosti, jak již bylo zmíněno, jiný způsob stanovení vyměřovacího základu. Z částky do 480 Kč se započte pouze 90 %, z částky nad 480 Kč do 690 Kč pak stejně jako předtím, tj. 60 %, a k částce nad 690 Kč se nepřihlíží. Maximální denní vyměřovací základ pro výpočet nemocenského se tak od ledna 2004 snižuje na 558 Kč (90 % ze 480 Kč = 432 Kč. 690 Kč - 480 Kč = 210 Kč... 60 % z 210 Kč = 126 Kč... 432 Kč + 126 Kč = 558 Kč).

Pro nemocenské poskytované od 15. kalendářního dne pracovní neschopnosti se částka do 480 Kč nekrátí. To znamená, že nemocenské se vypočítává již opět z maximálního denního vyměřovacího základu 606 Kč.

Maximální výše nemocenského

* do 31. 12. 2003:

Od 1. 1. 2002 tak činila maximální výše nemocenského po dobu prvních tří dnů nemoci 303 Kč denně (50 % DVZ) a od 4. kalendářního dne pracovní neschopnosti 419 Kč denně (69 % z 606 Kč = 418,14 Kč = 419 Kč).

Maximální výše nemocenského za 14 dnů pracovní neschopnosti tak činila 5518 Kč (303 Kč x 3 dny = 909 Kč. 419 Kč x 11 dnů = 4609 Kč... 909 Kč + 4609 Kč = 5518 Kč).

Za měsíc pracovní neschopnosti (30 kalendářních dnů) činila maximální výše nemocenského 12 222 Kč (303 Kč x 3 dny = 909 Kč... 419 Kč x 27 dnů = 11 313 Kč... 909 Kč + 11 313 Kč = 12 222 Kč).

* od 1. 1. 2004:

Od 1. 1. 2004 činí podle pravidel stanovených v zákoně č. 421/2003

Sb. maximální výše nemocenského po dobu prvních tří dnů nemoci 140 Kč (25 % z 558 Kč = 139,50 Kč = 140 Kč) a od 4. do 14. kalendářního dne 386 Kč (69 % z 558 Kč = 385,02 Kč = 386 Kč).

Maximální výše nemocenského za prvních 14 kalendářních dnů pracovní neschopnosti tak činí 4666 Kč (140 Kč x 3 dny = 420 Kč... 386 Kč x 11 dnů = 4246 Kč... 420 Kč + 4246 Kč = 4666 Kč). To znamená o 852 Kč méně, než činila k 31. 12. 2003 (5518 Kč - 4666 Kč = 852 Kč).

Maximální výše nemocenského za 30 kalendářních dnů pracovní neschopnosti od 1. 1. 2004 činí 11 370 Kč (140 Kč x 3 dny = 420 Kč... 386 Kč x 11 dnů = 4246 Kč... od 15. dne pracovní neschopnosti 419 Kč, proto: 419 Kč x 16 dnů = 6704 Kč... 420 Kč + 4246 Kč + 6704 Kč = 11 370 Kč). Znamená to, že je od 1. 1. 2004 při 30denní pracovní neschopnosti o 852 Kč nižší (12 222 Kč - 11 370 Kč = 852 Kč), než byla k 31. 12. 2003.

Dopady na zaměstnance

Přijata právní úprava se tak dotkne například zaměstnance s průměrnou hrubou mzdou 17 900 Kč snížením výše jeho nemocenského při 14 dnech pracovní neschopnosti cca o 1100 Kč. Pokud se týká za-

Tak jsem zase doma, mámi! Nemocníci zrušili a nás budou ošetřovat na svobodu...

městnanců s podprůměrnou mzdou, jsou dopady - z hlediska rozdílu mezi novou a dřívější výší nemocenského, nikoliv z hlediska dopadů na životní úroveň zaměstnance a jeho rodiny - menší. Zaměstnanec se mzdou 12 000 Kč bude mít v porovnání s rokem 2003 v letošním roce za 14 dnů pracovní neschopnosti o cca 750 Kč méně a zaměstnanec se mzdou 8950 Kč o cca 550 Kč méně. Zaměstnanec se mzdou 21 500 Kč se však za stejné období sníží nemocenské od 1. 1. 2004 již cca o 1150 Kč a se mzdou 27 000 Kč cca o 1300 Kč. Stejně tak na tom bude - vzhledem ke způsobu stanovení vyměřovacího základu - i zaměstnanec se mzdou například 35 800 Kč.

Na ostatních institutech se v zásadě nic nemění

Ostatní právní úprava prozatím - od přijetí nového zákona o nemocenském pojištění, který má opět změnit úroveň zabezpečení pojiš-

těně v době nemoci (za první 3 dny má náležet náhrada mzdy v době nemoci 35 %), snížit ochrannou lhůtu pro vznik nároku na nemocenské a další dávky nemocenského pojištění a uvažuje se i o přenesení odpovědnosti za výplatu náhrady mzdy v prvních 7 a později 14 pracovních dnech nemoci na zaměstnavatele při plošném snížení jimi placeného pojistného na nemocenského pojištění - **zůstává stejná.**

Dávky nemocenského pojištění

Z nemocenského pojištění se i nadále poskytuje **nemocenské, podporu při ošetřování člena rodiny, peněžitá pomoc v mateřství a vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství.**

Účast na nemocenském pojištění

Účast na nemocenském pojištění je i nadále podmínkou pro nárok na dávky a jejich výplatu. Jsou ho účastní zejména **zaměstnanci v pracovním poměru**. Pojištění zaměstnanců vzniká dnem skutečného nástupu do zaměstnání, které zakládá účast na pojištění podle zákona č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců. Výjimky stanoví zákon. Pojištění zaniká dnem skončení zaměstnání. Pojištění jsou také členové družstva, jestliže nejsou v pracovněprávním vztahu k družstvu, ale vykonávají pro družstvo práci, za kterou jsou jim odměňováni, **společníci a jednatelé společnosti s ručením omezeným a komanditisté komanditérské společnosti, jestliže nejsou v pracovněprávním vztahu k této společnosti, ale vykonávají pro ni práci, za kterou jsou touto společností odměňováni.** Také studenti a osoby se změněnou pracovní schopností připravující se pro pracovní uplatnění.

Ochranná lhůta

Ochranná lhůta **zůstává zatím také stejná.** Nárok na dávky nemocenského pojištění tedy i v roce 2004 **vznikne**, jestliže podmínky rozhodné pro jejich přiznání byly splněny v době pojištění nebo během doby, po kterou zaměstnanec pobírá nemocenské, podporu při ošetřování člena rodiny nebo peněžitou pomoc v mateřství, anebo v ochranné lhůtě. Ta činí **42 dnů od skončení zaměstnání.** Jestliže byl zaměstnanec naposledy zaměstnán po kratší dobu, činí ochranná lhůta **jen tolik dnů, kolik dnů byl naposledy zaměstnán.** U žen, jejichž zaměstnání skončilo v době těhotenství, činí ochranná lhůta vždy šest měsíců.

Rodinní příslušníci

I když připravovaný nový zákon o nemocenském pojištění již institut rodinných příslušníků nemá znát, novelou platnou od 1. 1. 2004 se však nic nezměnilo. Rodinnými příslušníky zaměstnanec se pro tyto účely považují, pokud nejsou sami účastní pojištění, především **manželka, manžel a děti** do skončení povinné školní docházky a po jejím skončení do dosažení věku 26 let, pokud se soustavně připravují předepsaným výcvikem nebo studiem na budoucí povolání nebo jsou pro nemoc nebo tělesnou či duševní vadu trvale neschopny k práci. Rodinnými příslušníkem mohou být za podmínek stanovených zákonem také **vnuči a sourozenci, rodiče, prarodiče, tchán a tchyně a bývalá manželka a bývalý manžel, sestra a dcera ovdovělého nebo rozvedeného zaměstnance a druh a družka.**

Výpočet dávek

Dávky nemocenského pojištění, jak jsme již uvedli v části věnované změnám v nemocenském pojištění od ledna 2004, jsou stanoveny **procentní sazbou z vyměřovacího denního základu.** Ten se od ledna 2004 vypočte z **vyměřovacího základu (mzdy, platu a dalších příjmů) zjištěného z rozhodného období 12 kalendářních měsíců před kalendářním měsícem, v němž vznikla pracovní neschopnost.** Jestliže pracovní neschopnost vznikla v období, kdy od vstupu zaměstnance do zaměstnání do konce kalendářního měsíce, který předchází kalendářnímu měsíci, v němž pracovní neschopnost vznikla, neuplynulo 12 kalendářních měsíců, je rozhodným obdobím období od vstupu do zaměstnání do konce kalendářního měsíce, který předchází kalendářnímu měsíci, v němž pracovní neschopnost vznikla. Vyměřovací základ **dlíme počtem kalendářních dnů připadajících na rozhodné období.** Tak dosta-

neme denní vyměřovací základ. Ten je **redukován dvěma redukčními hranicemi.**

Specifickou úpravu má **vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství. Denní vyměřovací základ osob samostatně výdělečně činných se zjistí tak, že se vyměřovací základ (úhrn měsíčních vyměřovacích základů pro zálohy na pojistné na důchodové pojištění) za rozhodné období vydělí počtem kalendářních dnů tohoto období.** Do počtu kalendářních dnů se nezahrnují ty, které připadají na kalendářní měsíce, za které se neplatí zálohy na pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. V nemocenské péči v zbrojených silách se dávky stanoví z průměrného platu příslušejícího na kalendářní den. **Redukce denního vyměřovacího základu je obdobná jako u zaměstnanců. Dávky náleží za kalendářní dny.**

Valorizace

Podle zákona vláda zvýší svým nařízením každoročně od 1. ledna **redukční hranice pro stanovení denního vyměřovacího základu** naposledy zvýšené nařízením vlády, pokud přečítací koeficient pro úpravu všeobecného vyměřovacího základu pro účely důchodového pojištění stanovený naposledy nařízením vlády činí hodnotu větší než 1. Zvýšení se stanoví tak, že se tyto částky vynásobí přečítacím koeficientem. **V roce 2003 redukční hranice nebyly valorizovány a podle schválené novely zákona nemají být ani valorizovány v letech 2004 a 2005.**

Nemocenské

Na nemocenské **vznikne nárok** zaměstnanec, který je uznán dočasně neschopným k výkonu svého dosavadního zaměstnání anebo kterému byla nařízena karanténa. Až na některé výjimky nemocenské nenáleží za období pracovní neschopnosti, za které náleží započítatelný příjem z činnosti zakládající účast na nemocenském pojištění. Započítatelným příjmem se rozumí mzda, plat a další příjmy, které se zahrnují do vyměřovacího základu pro stanovení pojistného na sociální zabezpečení. **Poskytuje se za kalendářní dny od prvního kalendářního dne pracovní neschopnosti do skončení pracovní neschopnosti nebo do uznání invalidity nebo částečné invalidity, nejdelší však po dobu jednoho roku od počátku pracovní neschopnosti (podpůrcí doba).** Při nové pracovní neschopnosti se **započítávají do podpůrcí doby také předchozí období pracovní neschopnosti, které spadají do doby jednoho roku před vznikem nové pracovní neschopnosti.** Tato období se však nezapočítou, jestliže zaměstnání trvalo aspoň 6 měsíců od skončení poslední pracovní neschopnosti pro nemoc, nebo **jestliže nová pracovní neschopnost byla způsobena pracovním úrazem nebo nemocí z povolání.** Do podpůrcí doby se rovněž nezapočítává předchozí období pracovní neschopnosti způsobené pracovním úrazem nebo nemocí z povolání. **Nemocenské může být poskytováno i po uplynutí podpůrcí doby, jestliže je možno na základě vyjádření příslušného orgánu očekávat, že zaměstnanec v krátké době nabude pracovní schopnosti.** Takto lze nemocenské poskytovat **nejdéle po dobu jednoho roku od uplynutí podpůrcí doby.**

Po uplynutí podpůrcí doby lze poskytovat nemocenské, jestliže lze na základě vyjádření příslušného orgánu očekávat, že zaměstnanec v krátké době nabude pracovní schopnosti. Takto lze dobrovolně poskytovat nemocenské **nejdéle po dobu jednoho roku od uplynutí podpůrcí doby.**

Nárok na nemocenské nemá, kdo si přivodil pracovní neschopnost v úmyslu vytlákat nemocelé, nebo zaviněnou účastí ve svazce, nebo jako bezprostřední následek své opilsti nebo zneužití omamných prostředků, nebo při spáchání úmyslného trestného činu, za který zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice přesahuje jeden rok. Jestliže zaměstnanec má rodinné příslušníky, může jim být v těchto případech vypláceno nemocenské **až do výše tří čtvrtin.** Zaměstnanec, který rodinné příslušníky nemá, může být nemocenské v uvedených případech vypláceno **až do výše poloviny** (s výjimkou případů, kdy si zaměstnanec způsobil pracovní neschopnost v úmyslu vytlákat nemocelé).
(Pokračování příště)

O ČEM JE KOLEKTIVNÍ SPOR V ISPATU NOVÁ HUŤ?

Vedení chce ošidit zaměstnance

Jaké jsou důvody sporu o uzavření kolektivní smlouvy v a. s. Ispat Nová huť, vyhlášeného 28. ledna? Ač tato ostravská firma za loňský rok splnila plánovaný hospodářský výsledek v hodnotě čtyř miliard korun a dokonce její (dle informací vedení) výrazně překročila, nechystá se být vůči zaměstnancům nijak šetrná, naopak jim hodlá utvářet opasky. Nejenže chce zvýšit průměrný výdělek pouze o 2 procenta, což je téměř o polovinu méně než předpokládaná inflace, takže by nebylo garantováno udržení reálné mzdy, ale navíc - jak K&E prozradil místopředseda podnikové odborové rady v Nové Huťi Jaroslav Marek - nehraje čistou hru v tom, co chce jako základnu k navyšení.

V tom, co je mzdovou základnu loňského roku, se odbory a vedení Nové huťi přikře rozcházejí. Pro odbory je to 22 338 Kč, což je skutečně dosažený průměrný výdělek roku 2003, a pro vedení 21 197 Kč, což je jen minimální závazek na rok 2003 obsažený v kolektivní smlouvě. Pikantní dle J. Marka je, že vedení se při plánování hospodářského výsledku na rok 2004 drželo dosažené skutečnosti roku 2003 - na rozdíl tedy od mzdové oblasti, což je rafinovaný způsob

Cíle odborů v kolektivním vyjednávání na rok 2004:

- zabezpečit nárůst reálné mzdy, a to prostřednictvím růstu mzdových tarifů
- zvýšit zainteresovanost zaměstnanců na dosažených ekonomických výsledcích firmy
- prosadit zvýšení odstupného nad zákonný rámec pro ty, jichž se podíl na hospodářských výsledcích nebude týkat.

jak ošidit zaměstnance. Zásadní rozpor - jak již bylo řečeno v úvodu - tkví i v představách o procentuálním nárůstu průměrného výdělku: odbory požadují 7 procent, které přičítají k skutečně dosažené základně roku 2003, takže docházejí k průměrnému výdělku pro rok 2004 ve výši 23 902 Kč; zaměstnavatel navrhuje pouze 2 procenta, která přičítá k základně dle mírně sjednaného v loňské kolektivní smlouvě, takže dochází k výsledku 21 621 Kč. A to je

vlastně v případě zaměstnavatele o 717 Kč méně, než je loňská skutečnost! Přitom jde o návrh zveřejněný v časech prosperity, takže - slovly J. Marka - nezbyvá než zasmout...

„Náš spor má - v celkovém pojetí rozdílnosti náhledu smluvních stran na věc - hodnotu cca 30 000 Kč v ročním průměrném výdělku. To je záležitost, za kterou je nutno bojovat,“ zdůrazňuje J. Marek. Co bude dál? Vedení se mělo do 4. 2. vyjádřit k předmětu sporu vyhlášeného odbory a k návrhu osoby zprostředkovatele. Místo toho v ten den odpovědělo dopisem, že na analýzu vzniklé situace potřebuje ještě čtrnáct dní času. Podle J. Marka to není nic nového pod sluncem, stejnou, tj. oddalovací taktiku zaujalo vedení již loni. „Těhdy byla smlouva podepsána až 29. 5. 2003 a teprve nyní ji některé docoučují,“ podotýká. K tématu se aktuálně vracíme.

JANA BENEŠOVÁ

VÝSTRAŽNÉ STÁVKY V SRN

Po ztroskotání tarifního vyjednávání o nové smlouvě koncem ledna začal Odborový svaz pracovníků strojírenského průmyslu a elektropřemyslu (IG Metall) od 29. ledna organizovat - zatím jen několikahodinové - výstražné stávky.

Jen v Bádensku-Württembersku, kde je toto odvětví obzvláště silně zastoupeno, přerušilo 30. ledna celkem 51 000 kováků v 76 závodech práci na jednu až tři hodiny. Obdobné akce proběhly i v dalších regionech. Například 2. února na 12 000 kováků přerušilo krátkodobě práci v řadě závodů v Severním Porýní-Vestfalensku, Hesensku, Porýní-Falcku, Sársku a Bádensku-Württembersku, 3. února zhruba 43 000 pracovníků uskutečnilo obdobné stávky ve více spolkových zemích, nejvíce v Severním Porýní-Vestfalensku, přičemž obzvláště byly postíženy automobilky společnost Ford, Porsche a DaimlerChrysler. „Výstražné stávky jsou velmi negativním signálem pro zákazníky a investory, jejichž dopad na hospodářské škody nejméně jest, to ani odhadnout,“ prohlásil 3. února předseda Svazu podnikatelů ve strojírenství (Gesamtmittel) Martin Kannegiesser. Přes uvedené obavy představitel tohoto zaměstnavatelského svazu doposud tvrdohlavně odmítají akceptovat požadavky IG Metallu na zvýšení tarifních mezd o 4 procenta a nabízejí i nadále jejich růst pouze o 1,2 procenta pro letošek a o stejnou částku i pro rok 2005. Mimo to prosazují prodloužení současné délky pracovního týdne ze 35 až na 40 hodin podle konkrétní situace v daném podniku. Svůj postoj obhajují tvrzením, že přes všechny úsporné kroky stouply pracovní náklady v roce 2002 v průměru o 3,5 a v roce 2003 o 2,5 procenta. Průměrná zisková marže se údajně snížila za období 2002 - 2003 o 1,8 procenta, přičemž 31 procento z téměř 700 000 firem z brázně při vykazování ztrátovou bilanci a 17 procent dalších má jen nulový či nepatrný zisk. Odborář naproti tomu poukazuje na stoupající produktivitu práce při klesajícím počtu pracovních míst, jichž jen od posledních tarifních dohod zaniklo více než 100 000.

V důsledku pokračující neshody mezi oběma partnerskými organizacemi byla další jednání v Severním Porýní-Vestfalensku, Hesensku, Porýní-Falcku a Sársku odložena na 9. a 12. února. (JH)

V DAČICÍCH PŘED AKCÍ KULOVÝ BLESK

(Dokončení ze str. 1)

„Již dnes,“ podotýká ředitel, „je naše firma v tomto regionu, kde se nezaměstnanost blíží deseti procentům, široko daleko největší a po roce 2003 se její význam ještě zvýší. K tomu je třeba ještě dodat, že v loňském roce činila zdejší průměrná mzda téměř 18 000 korun, což přesahuje i celostátní průměr.“

Hrdost na kolektivní smlouvu

Uvolněný odborový předák Karel Krajčiček se za obdobjí svého předsednictví od roku 1992 může ohlížet hrdě, i když o pocitu uspokojení lze ztěžklivo hovořit, ostatně jako u každého v takové funkci. „Přes všechny personální otřesy se nám podařilo udržet odborovou organizovanost na 75 procentech, protože naše činnost není k přehlédnutí,“ zdůrazňuje. „Pro naše členy tradičně organizujeme kulturní a sportovní akce, na vstupenky poskytujeme 50procentní slevy, pořádáme zájezdy, příspěvky spolu se zaměstnavatelem na dětské akce i letní tábory, oceňujeme dárcce krve a na životní jubilejny pamätujeme s malým dárkem,“ vypochvála některé odborářské výhody. „Kromě toho jsme se při kolektivním vyjednávání dohodli se zaměstnavatelem na solidním sociálním programu pro všechny zaměstnance. Je to například týden dovolené navíc, 40hodinová pracovní doba, dotace na závodní stravování do 55 procent z ceny jídla, příspěvky na sport, dětskou rekreaci, prani pracovních oděvů, pravidelná oběma pracovních obědů a obuví. Firma rovněž dojednává s dopravci svaz i odvoz pracovníků na

všechny tři směny. Kromě dobře vybavené a zásobované závodní kuchyně, kde se vaří pro ranní i odpolední směny, se umožnilo životnostníkům, aby zde provozovali závodní kantýny s pestřím sortimentem občerstvení,“ dodává.

Zatímco sociální program se neustále zlepšuje a vylepšuje, o meziroční růsty tarifů a mezd se v Dačicích svádějí každoroční tuhé duely. „Je to pokaké obtížnější,“ ulevuje si odborový předák, „s ředitelem Veselým křikm kordy už dvádnát let a své vlastní zdáme doporučení podobně jako šachisté. Jako předseda usilují o co nejlepší výsledek, ale na druhé straně dobře vím, že absolutní spokojenost na jedné straně by byla známkou slabého článku na straně druhé. A slabý článek je třeba vyměnit. Ne všichni zaměstnanci však dokážou pochopit, že každý výsledek jednání je kompromis,“ poznamenává.

Z Dačic do Evropy

„Kolektivní smlouvu na letošní rok máme sice vyjednány, ale teď už musíme myslet jako součást mezinárodní společnosti TRW na prvního května, kdy vstoupíme do Evropské unie. Pro nás to znamená připravit volby do evropské podnikové rady a k 1. květnu vstoupí tři naši zástupci do její struktury. Tim zejména získáme právo na informace o hospodáření celé naší společnosti i jejich záměrech, což je pro odbory to nejennější. Dopusd se k nim nedostáváme jen zprostředkovaně. Tim zároveň vzroste i prestiž naší organizace,“ vyslovil oprávněnou naději předseda Krajčiček.

Text a snímky (rur)

• Vydává OS KOVOD • IČO: 49276832 • Ročník XLIX • Uživatelé stávký ze dne 11 hodin • <http://www.oskovac.cz> • Proslávek: šéfredaktor Mgr. Martin Beneš, redaktor PhDr. Jara Benešová, Lenka Větrná, tajemnice Miroslav Nováková. • Adresa redakce a vydavatele: nám. V. Dvorníka 2, 113 59 Praha 3 • telefon: 234862344 • fax: 222717666. • e-mail: Benas.Martin@kovac.cz • Redakční rada: J. Svoboda - předseda, tel.: 3871016155, O. Beneš, J. Čvrták, M. Kosina, E. A. Mačák, Mgr. L. Pašek, J. Šliva, Mgr. P. Barab. • Vydavatelství servis: Jan Kratochvíl • Odbornýky výtvarné redakce: Redakce neryžované rukopisy, fotografie a kresby se nevazují • Autorství mezinárodní články jsou přirovná ze servisu ČTK • Početník novinových záskvěk povolila, Česká pošta, s. p., odělný závod Praha, 63, nov. 603496 ze dne 26. 8. 1996 • ISSN - 0332-9270 • MK ČR E 106

INFORMACE Z ENERGETIKY

PERSPEKTIVA ELEKTROENERGETIKY
Z POHLEDU STÁTNÍ ENERGETICKÉ KONCEPCE

Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO) předložilo do vlády ČR materiál o státní energetické koncepci (SEK), který novelizuje starou verzi energetické politiky z roku 2000. Ta obsahovala hlavní strukturální změny související se zavedením volného obchodu s elektřinou. Nový návrh dokumentu obsahuje hlavní strategii rozvoje energetiky do roku 2030. Materiál však nebyl vládou projedán, neboť byly rozdílné názory na další vývoj mezi ministerstvem životního prostředí (MŽP) a autorem SEK, tedy MPO. Proto byl materiál vrácen s tím, že je nutné hledat cesty ke sjednocení názorů mezi oběma ministerstvy a materiálu podle toho upravit.

Hlavní rozdíly v názorech je možné vidět v následujících oblastech, ke kterým subkomise pro energetiku, za účasti zástupců OŠE, připravila tyto poznámky:

1. Vysoká energetická náročnost hospodářství ČR

Je předmětem časté kritiky ze strany ekologických iniciativ bez ohledu, jak je tato náročnost určována. Energetická náročnost se běžně určuje jako spotřeba energie (hrubý domácí produkt). Rozdíly při mezinárodním srovnání vznikají tím, jaký způsob přepočtu z Kč je volen na jednotnou měnu. Je možné použít běžný kurz koruny, nebo tzv. spotřební koef, který udává kurz podle výdaje za jednotný spotřební balíček. Dokument MPO předpokládá vývoj energetické náročnosti během mnohým výpočtem z 1,212 MJ/Kč v roce 2000 na 0,433 v roce 2030, což je odvážný předpoklad.

V názorech ekologických aktivit na vývoj energetické náročnosti se nerozlišuje rozdílný vývoj spotřeby energie celkem a u spotřeby elektřiny. MŽP ve své představě vývoje spotřeby má po cílovou rok spotřeby v ČR o cca 5,5 TWh nižší než MPO. MŽP předpokládá v roce 2030 výrobu ve výši 86,7 TWh. Proti roku 2000 to představuje růst výroby elektřiny o cca 0,54 % ročně. Skutečnost však bude záviset na účinnosti racionalizačních procesů. Vydaním zákona č. 406/2000 Sb. je umožněno státu zasahovat do racionalizačních procesů, jednak finanční podporou z fondu obhospodávaného Energetickou agenturou a jednak dalšími opatřeními, jako jsou energetické štítky, energetické audity apod. Je však sporná dostatečnost opatření uvedených v SEK k dosažení výrazného snížení energetické náročnosti až na jednu třetinu výchozích hodnot. Přesný odhad výroby pro tak dlouhé období je problematický, neboť chybí základ pro odhad z minulosti. Na rozdíl od názoru ekologických aktivit je možné předpokládat, že - na rozdíl od spotřeby energie celkem - bude podle vývoje v EU růst elektřiny pomalejší, ale stále bez poklesu, s výjimkou období ekologických krizí nebo výrazných zásahů do cen elektřiny pro domácnosti. Z vývoje spotřeby energie jako celku je patrné, že v EU jsou značné rozdíly. U vyspělých zemí celková spotřeba energie v některých případech staguje nebo dokonce mírně klesá, ale u takových, jako jsou Portugalsko nebo Recko, spotřeba energie stále roste.

2. Bilance elektrické energie ČR a její struktura

Přesto, že je ze strany EU prosazována konkurence v energetice v rámci celé EU, což vede k potřebě bilancovat EU jako celek, je nutné přilížit v energetické koncepci ČR k našim reálným podmínkám. U elektřiny jsou při tvorbě bilancí problémy uplatňování rozdílné názory MPO a MŽP ve smyslu předělového bodu. Zkušenosti, zejména z USA, ukázaly, že stát v oblasti energetiky musí některé skutečnosti rozhodování ovlivňovat, ale od-

povídajícími nepřímými metodami. To vede v nových podmínkách k potřebě dnovin přístupů, a to „energetické bilance za normálních tržních podmínek“ a „energetické bilance v době mimořádného stavu, způsobeného například terorismem“. Za normálních podmínek by byl současný instalovaný výkon elektráren v ČR dostačující ke krytí spotřeby na dobu více než 10 let při růstu cca 1 % ročně, za předpokladu provozu obou jaderných elektráren a postupném snížení výkonu. Je však nutná postupná obnova doživajících elektráren, což spolu s přírůstkem spotřeby ovlivňuje objem zdrojů a jejich sortiment. Koční přírůstek spotřeby se při jednorozměrném přírůstku bude pohybovat mezi 0,65 až 0,9 TWh/rok. Podíl obnovitelných zdrojů je omezen jejich vlastnostmi a potenciálem na našem území. Vodní elektrárny na větších tocích jsou blokovaní zásuvky ekologických aktivit a menší lokality na vodních tocích jsou již poměrně vysoce využity. Větrné elektrárny pořebují rezervy ve stejném výkonu, jaký je jejich instalovaný výkon, a začíná se zvedat odpor proti jejich výstavbě také v lokalitách, kde jsou výhodné větrné podmínky. Větší energetický potenciál je pouze u použití dřevní hmoty, který je však v našich podmínkách v pleňkách, s výjimkou spalování jako přídatku s jinými druhy paliva ve fluidních kotlích velkých bloků. Proto je možné hodnotit úvahy MŽP k roku 2030 o podílu obnovitelných zdrojů energie - více než 16 % z objemu brutto spotřeby, tj. cca 14,6 TWh/rok - jako velmi optimistické, až nereálné. Proto bude nutné, aby stát, na základě zákona č. 458/2000 Sb. a jeho přípravené novely, uplatnil legislativní prostředky k řízení modernizace a nové výstavby elektráren tak, aby ovlivnil jejich strukturu.

Ing. BEDRICH WILLMANN
(Dokonekni přístě)

**NÁVRHY EVROPSKÉ KOMISE
K TRHU V ELEKTROENERGETICE**

Velmi brzy po přijetí direktiv Evropské komise o vnitřním trhu se zavádí další legislativa, která má zajistit, že vnitřní trh bude ve skutečnosti „fungovat méně jako trh“, protože si Komise uvědomila, že trh v elektroenergetice může mít velmi škodlivé důsledky. Některé návrhy - jako například stanovení rezervní kapacity - Evropská odborová centrála služeb (EPSU) podávala při řadě příležitostí. Také poukázávala na Evropskou skupinu energetických regulátorů a na to, že budou muset hrát úlohu v posuzování investičních plánů.

Direktiva o energetické účinnosti, tj. o energetických úsporách, je vítána. Oslavuje stranu spotřebitelů. Nicméně bude nezbytné posoudit její obsah. Národní rozsah pro akce vlád a dalších úrovních veřejné správy v elektroenergetice a v plynnosti je stále ještě příliš omezen a pohybuje se v úzkých hranicích. Zpráva EPSU

**EVROPSKÁ POLITIKA
ZAMĚSTNANOSTI****ZAMĚSTNANCI PRACUJÍCÍ
V JINÝCH ZEMÍCH**

Volný pohyb pracovníků patří k základním právům již od založení Evropského společenství v roce 1957, které bylo předchůdcem současné Evropské unie. Nyní volného pohybu využívá pět milionů Evropanů, kteří pracují v jiných členských státech.

Co volný pohyb skutečně znamená, vysvětluje smlouva o ES: „...volný pohyb zahrnuje zrušení jakéhokoli rozlišování mezi pracovníky členských států založeného na státní příslušnosti, pokud jde o zaměstnání, odměňování a jiné pracovní podmínky a podmínky zaměstnání.“ (Výňatek z článku 39 Smlouvy o ES)

Význam volného pohybu pracovníků se zvýšil v souvislosti se zavedením společného vnitřního trhu, představuje také volný pohyb zboží a kapitálu. Vnitřní trh rovněž znamená, že občané mohou volně pracovat kdekoliv v Evropské unii. EU zakotvila právo na volný pohyb osob do konkrétních pravidel a předpisů. Zaměstnanci nebo samostatně výdělečně činné osoby sdávající do jiného členského státu z důvodů spojených s prací mohou být doprovázeni rodinnými příslušníky a nezaměstnaní mohou odejít do jiného členského státu a hledat tam práci za splnění určitých podmínek. Smlouva stanoví, že lidem polybujícím se po EU z důvodů souvisejících s prací nesmí být kladeny méně výhodné podmínky. To vyžaduje, aby se EU zabývala sociálními zákonodárstvím chránícím migrující pracovníky a přehránicí pracovníky. Například stanoví, který členský stát bude vyplácet starobní důchod osobám, které pracovaly v různých zemích. Která instituce sociálního pojištění má za to odpověď? Na všechny tyto otázky dává evropské zákonodárství jasnou odpověď.

Přesto se však občané EU při uplatňování svého práva na volný pohyb setkávají s obtížemi. Problémem je například uznávání univerzitních diplomů a kvalifikací odborného výcviku. I když členské státy mají různá pravidla pro výkon určitých povolání, vlády se v zásadě dohodly na uznávání profesních kvalifikací. EU pracuje na zlepšování koordinace mezi kompetentními orgány a na zajištění plné informovanosti o právech na volný pohyb. Za tím účelem založila informační středisko „Europe direct“, s kterým je možné se spojit telefonicky, s kterými země EU nebo získat informace na internetové stránce: <http://citizens.eu.int>.

JANA ULLOVCOVÁ,
specialista pro sociální oblast